

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

825

Vragen van het lid **Albert de Vries** (PvdA) aan de Minister voor Wonen en Rijksdienst over *de strijdigheid van KOMO-keurmerken met Europese regels voor vrij handelsverkeer* (ingezonden 24 november 2014).

Antwoord van Minister **Blok** (Wonen en Rijksdienst) (ontvangen 16 december 2014).

Vraag 1

Kent u de artikelen in Cobouw van 20 november 2014 over KOMO?^{1 2}

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Is het waar dat de KOMO-keurmerken (en keurmerken van andere certificerende instituten) voor bouwproducten al sinds 1 juli 2013 in strijd zijn met Europese regels voor vrij handelsverkeer? Zo ja, kunt u aangeven waar die strijdigheid precies in zit en waarom daar nog niet eerder handhavend tegen is opgetreden?

Antwoord 2

De huidige kwaliteitsverklaringen voor bouwproducten die betrekking hebben op producten waarop de CE-markering van toepassing is, zijn op verschillende punten strijdig met de Europese regels. De voornaamste oorzaken zijn de private eisen die worden gesteld aan de productkenmerken en beoordelingen die onder de geharmoniseerde Europese normen vallen en de omschrijving van prestaties van het bouwproduct die vallen onder de CE-markering (en prestatieverklaring). Eveneens is het niet toegestaan een privaat keurmerk aan te brengen op het product zolang de kwaliteitsverklaringen gaan over de productkenmerken die vallen onder de verplichte CE-markering, wat nu nog vaak het geval is.

Sinds de inwerkingtreding van de Verordening bouwproducten per 1 juli 2013 is het toezicht op de CE-markering op bouwproducten geïntensiveerd. Er wordt op toegezien dat fabrikanten, importeurs en andere actoren in de toeleveringsketen de juiste informatie en documenten aanleveren bij het

¹ «Minister zet KOMO onder druk, Cobouw, 20 november 2014

² «Als het misgaat, leg ik mijn functie neer» Cobouw, 20 november 2014

product. De kwaliteitsverklaringen hebben in het kader van het toezicht op de CE-markering wel degelijk aandacht gehad. Bij reguliere inspecties zijn de marktdeelnemers waarbij de regels van de Verordening bouwproducten niet werd nageleefd gemaand om hun CE-markering op orde te brengen. Ook in het kader van handhaving, in reactie op handhavingverzoeken aan de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) vanwege vermeende concurrentievervalsing, is in individuele gevallen ingegrepen en zijn fabrikanten gemaand om maatregelen te treffen om te kunnen voldoen aan de geldende regels.

Vraag 3

Verwacht u dat de oplossingsrichting die KOMO heeft voorgesteld voor aangepaste kwaliteitsverklaringen, die zich toch ook nog uitspreken over producten en aanvullende eisen stellen aan producten, juridisch houdbaar is? Zo ja, verwacht u dat alle beoordelingsrichtlijnen voor alle aan te passen verklaringen voor het einde van dit jaar gereed zijn, voor 100% aan de wet voldoen en een eventuele toets door het Europees Hof zullen doorstaan? Kunt u dit toelichten? Zo nee, wat gaat u dan ondernemen tegen de keurmerken van KOMO en andere certificerende instituten?

Antwoord 3

Stichting Komo heeft mij verzekerd dat de beoordelingsrichtlijnen voor bouwproducten zodanig worden gewijzigd dat de strijdigheid met de Europese regels wordt weggenomen. Gekozen is het «attest-met-productcertificaat» te splitsen in verschillende documenten. Een erkend attest voor de aansluiting op de nationale regelgeving (te weten: het Bouwbesluit 2012 en het Besluit Bodemkwaliteit) en een private kwaliteitsverklaring. De Stichting Bouwkwaliiteit (SBK) controleert of de nieuw op te stellen beoordelingsrichtlijnen en erkende kwaliteitsverklaringen (erkende attesten) voldoen aan de voor beoordeling vastgestelde criteria. Pas na goedkeuring door SBK zal het attest de status van erkenning krijgen en gepubliceerd worden op de website van SBK. De private kwaliteitsverklaringen worden opgesteld onder verantwoordelijkheid van een Certificerende Instelling. Of de aangepaste beoordelingsrichtlijnen juridisch houdbaar zijn, moet nog blijken in de praktijk. Daarmee is voor mij ook nog niet duidelijk of deze documenten een toets door het Europese Hof kunnen doorstaan. In het geval het Komo en de Certificerende Instellingen niet lukt om een specifieke beoordelingsrichtlijn op tijd aan te passen, zullen de kwaliteitsverklaringen die onder die beoordelingsrichtlijn vallen worden ingetrokken. Wanneer partijen in de markt vanaf 1 januari 2015 nog steeds gebruik maken van kwaliteitsverklaringen die niet voldoen aan de Europese regels, zal de ILT in haar toezicht op de CE-markering in de betreffende situatie handhavend optreden.

Vraag 4

Deelt u de mening dat, nu er geen nationale verklaringen meer mogen zijn daar waar de CE-markering een verklaring geeft over producteigenschappen, er alleen nog maar een verklaring over delen van bouwwerken (niet tevens een product zijnde) en bijbehorende verwerkingsvoorschriften van de daarmee verbonden producten door uw ministerie erkend kunnen worden, en dat dit dus niet meer kan voor de bouwproducten zelf?

Antwoord 4

Private kwaliteitsverklaringen mogen zich inderdaad niet uitspreken over de prestaties van het product op de productkenmerken die vallen onder de CE-markering. Het is wel mogelijk om een verklaring op te stellen voor het bouwproduct wanneer de CE-markering (nog) niet van toepassing is op het product of op het specifieke toepassingsgebied van het product in het bouwwerk. De private kwaliteitsverklaringen kunnen altijd worden gebruikt voor bouw-/constructiedelen die niet vallen onder de Verordening bouwproducten en de geharmoniseerde Europese normen.

Met de erkende kwaliteitsverklaring kan door marktpartijen in de bouw worden aangetoond dat wordt voldaan aan bijvoorbeeld de eisen uit het Bouwbesluit 2012. Aangezien de CE-markering niet gaat over de eisen die worden gesteld aan het gebouw of bouwwerk is er nog ruimte voor de erkende kwaliteitsverklaringen om een aansluiting te maken tussen de prestatieverklaring van de fabrikant en de eisen uit het Bouwbesluit 2012.

De erkende kwaliteitsverklaring kan onder strikte voorwaarden zowel voor bouwproducten alsook voor bouwdelen worden gebruikt.

Vraag 5

Bent u bekend met het standpunt van de NVTB dat de Europese verordening veel administratieve rompslomp voorkomt, dat de NVTB geen behoefte heeft dat via een achterdeur toch weer productcertificaten in stand worden gehouden en dat zij pleit voor certificering van complete bouwsystemen en bouwconcepten? Deelt u de mening dat dit standpunt in vergaande mate wijst naar de erkende technische oplossingen?³

Antwoord 5

Ik ben bekend met het standpunt van de NVTB. De CE-markering op bouwproducten biedt kansen voor de fabrikanten om te communiceren over de kwaliteit van bouwproducten en toepassing ervan met minder documenten en vaak ook tegen lagere kosten dan met een privaat productcertificaat. Verder ben ik het met de NVTB eens dat de fabrikant de keuze moet hebben hoe hij zijn afnemer wil informeren over de verwerkingsvoorschriften, maar ook over de producteigenschappen die niet onder de CE-markering vallen. Hij kan daarvoor productcertificaten hanteren, maar hoeft dat niet. In aanvulling op de CE-markering kan hij ook technische documentatie en attesten opstellen, behorende bij de CE-markering, die hij meeleverd met het product. In het kader van kwaliteitsborging in de bouw verdient het inderdaad de voorkeur om de certificatie vooral te richten op bouwdelen, bouwsystemen en bouwconcepten, omdat de CE-markering daarover niet gaat en daarbij ook meerwaarde oplevert voor de markt. Een mogelijke uitwerking kan zijn de erkende technische oplossingen.

Vraag 6

Deelt u de mening dat het noodzakelijk is de bakens te verzetten in de richting van deze erkende technische oplossingen als basis voor het toekomstige stelsel van kwaliteitsborging in de bouw, waarbij zowel kwaliteitseisen zijn vastgelegd als het voldoen aan de prestatie-eisen uit het Bouwbesluit? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 6

Ik ben verantwoordelijk voor het wettelijke kader van het toekomstige stelsel van kwaliteitsborging in de bouw. De sector zelf moet daarbij het initiatief nemen voor de ontwikkeling van instrumenten die hieraan invulling geven. Of er in de markt behoefte bestaat aan erkende technische oplossingen is dus aan marktpartijen zelf.

Vraag 7

Bent u bereid om KOMO en andere certificerende instituten te adviseren hun eigen, naar verwachting juridisch doodlopende, oplossingsrichting te verlaten en hun kennis en ervaring samen met anderen in te zetten om technische toepassingen voor erkenning voor te dragen en op die manier bij te dragen aan een eenduidiger en goedkoper kwaliteitsborgingssysteem?

Antwoord 7

Het is aan marktpartijen om te bezien in hoeverre zij bij de vormgeving van hun instrumenten van beproefde technische toepassingen gebruik willen maken.

Vraag 8

Kunt u toelichten welke positie de erkende technische oplossingen in de concept-stelselwijziging zijn toebedeeld en hoe deze oplossingen door de kwartiermakers in alle transitiepublicaties en bijhorende congressen, bijeenkomsten en evenementen voor het voetlicht komen?

³ NVTB: Nederlands Verbond Toelevering Bouw

Antwoord 8

Ik laat momenteel over de positie van erkende technische toepassingen onderzoek verrichten. Afhankelijk van de uitkomsten van dit onderzoek kan nader worden gezien in hoeverre deze toepassingen gebruikt kunnen worden binnen het stelsel van kwaliteitsborging in de bouw. Dit onderzoek is naar verwachting binnenkort gereed, en zal daarna openbaar worden gemaakt.

Gerelateerde info:

ETO's® als reddingsvest voor erkende kwaliteitsverklaringen

Stabu bestek, Verordening bouwproducten en KOMO-kwaliteitsverklaringen